

Psykoterapian laadunvarmistus

Juhani Tiuraniemi

Psykoterapian laadunvarmistuksen yksi keskeinen alue on koulutusten toteutuksen seuranta ja valvonta. Psykoterapiakoulutuksien asema on edelleen epävarma. Suunnitelmat koulutusten siirrosta yliopistoille eivät ole edenneet rahanpuutteen vuoksi. Ilmeisesti kuitenkin viime kädessä poliittinen tahto psykoterapiakoulutuksien aseman turvaamiseksi puuttuu. Koulutusten minimitasoksi on määritelty erityistaso, joka toteutuu kolmen vuoden koulutuksen aikana. Tämän lisäksi tarvitaan myös kouluttajataso määrittely, nykyisen vaativan erityistason koulutuksen edellyttäminen kouluttajaterapeuteilta. Yhdistyksessämme VET-terapeuttien kouluttajilta edellytetään vielä kouluttajaterapeutiksi pätevytyminen. Näin pyritään varmistamaan koulutusten riittävä taso. Se on viime kädessä palveluiden käyttäjien ja koko yhteiskunnan etu. - Yhdistyksellä on lisäksi koulutusten laadunvalvonnan järjestelmä, jonka kautta määritellään eri koulutusten toteutus. Toivottavasti tulevaisuudessa koulutuksien laadunvarmistus toimii yhtä seikkaperäisesti.

Keskeinen kysymys laadunvarmistuksessa on myös koulutettavien psykoterapeuttien osaamisen varmistaminen. Olen aikaisemminkin todennut, että terapeutin orientoituminen oman toiminnan reflektointiin on välttämätöntä jatkuvan oppimisen toteutumiseksi. Tulevaisuudessa koulutuksissa tulee

olemaan myös ulkoisia osaamisen arviointikäytäntöjä. Tähän viittaa psykiatrian ja psykologian alueella tapahtuva kehitys ja myös psykoterapian koulutuksen alueella tapahtuva tutkimus. - Mitä tämä ulkoinen arviointi tulee olemaan? Psykoterapian alueella työnohjaajan merkitys on keskeinen, sillä hänellä on mahdollisuus seurata koulutettavan edistymistä. Tämä tosin edellyttää muun muassa sitä, että erilaisten äänitteiden käyttö tulee lisääntymään työnohjauksessa. Tämä puolestaan johtaa siihen, että työnohjaajan rooli edistymistä arvioivana henkilönä kasvaa ja seurauksena voivat olla työnohjaussuhteeseen liittyvien ongelmien lisääntyminen. Pahimmillaan se tarkoittaa sitä, että koulutettavalla on kaksinkertainen ongelma: hänellä on ongelmia potilastyössään ja sen lisäksi työn tukemiseksi ja ongelmien ratkaisemiseen tarkoitettussa yhteistyösuhteessa. Koulutukseen liittyvässä työnohjauksessa on mukana valtaosa ja arviointiin liittyvä näkökulma. Näiden tekijöiden vaikutuksen selkeyttäminen ja työnohjaajien kouluttaminen toimimaan eri rooleissa vähentää työnohjaukseen liittyvien ongelmien kärjistymistä.

Koulutettavan psykoterapeutin osaamisen arviointia on toteutettava myös muutoin kuin työnohjauksessa. Esimerkiksi erilaisten simuloitujen potilastilanteiden arviointi voi olla osa koulutuksen toteuttamisprosessia. Tällöin koulutuksen eri vaiheissa voidaan arvioida koulutettavien psykoterapeuttien edistymistä ja antaa heille palautetta, jonka pohjalta koulutettavat osaavat suuntautua oman toiminnan kehittämiseen. Myös koulutuksen kohdentaminen ja tarvittavien asioiden sisällyttäminen koulutusohjelmiin helpottuu. Potilailta saadun palautteen systemaattinen käyttö sekä kouluttajien suorittaman arvioinnin kehittäminen ovat myös tarpeen tulevaisuuden koulutuksissa. Koulutus- ja työnohjausprosessien tutkimuksen merkitys tulee myös olemaan tärkeä, kun tulevaisuudessa koulutuksia kehitetään. Tätä tukee psykoterapiakoulutuksen toteutus yliopistojen yhteydessä.

Turussa, toukokuussa 2009

Juhani Tiuraniemi
Päätoimittaja